

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Ssk/75/2022
Identifikačné číslo spisu: 7020200444
Dátum vydania rozhodnutia: 29. marca 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:7020200444.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej /sudca spravodajca/ a členov senátu JUDr. Jany Martinčekovej a Mgr. Michala Novotného, v právnej veci žalobcu: U.. L. Č., I. D. XXXX/X, XXX XX S. E. K., právne zast.: JUDr. Martinom Čemanom, advokátom, so sídlom Letná 45, 052 01 Spišská Nová Ves, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Špitálska ulica 8, 812 67, Bratislava, za účasti: ZDRUŽENA, výrobné družstvo Spišská Nová Ves, so sídlom Zimná 94, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 00 168 416, právne zast.: advokátskou kanceláriou IURISTICO s.r.o., so sídlom Cimborkova 13, 040 01 Košice, IČO:36 588 041, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia číslo: UPS/US1/SSZOSK/ZAM/2020/287 zo dňa 03.04.2020, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, č. k. 6Sa/30/2020-134 zo dňa 29. septembra 2021, takto

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred krajským súdom

1. Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom č. k. 6Sa/30/2020-134 zo dňa 29. septembra 2021, podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSZOSK/ZAM/2020/287 zo dňa 03.04.2020, ktorým podľa § 59 ods. 2 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) (ďalej len „zákon č. 71/1967 Zb. alebo správny poriadok“) odvolanie žalobcu zamietol a napadnuté rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, č. SN1/RSK/ZAM/2020/8129, zo dňa 10.01.2020 potvrdil. Prvostupňovým rozhodnutím podľa ust. § 66 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona č. 311/2001 Z.z.“ alebo Zákonník práce“) bol udelený predchádzajúci súhlas na skončenie pracovného pomeru výpoveďou podľa ust. § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce zamestnávateľovi ZDRUŽENA, výrobné družstvo Spišská Nová Ves so zamestnancom U.. L. Č.. O náhrade trov

konania rozhodol krajský súd podľa ust. § 167 ods. 1 a § 168 SSP tak, že účastníkom konania právo na náhradu trov konania nepriznal, pretože žalobca nemal v konaní úspech celkom, ani v časti a žalovanému nevznikli dôvodné vynaložené trovy konania, ktoré by mohol spravodlivo požadovať. Ďalšiemu účastníkovi priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu plnenia povinností uloženej správnym súdom.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách zákona č. 311/2001 Z. z. citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 63 ods. 1 písm. b), ods. 2, § 66, § 40 ods. 8, § 74, § 12 ods. 2, § 42 účinného do 31.08.2009, § 48 ako i ust. § 3 ods. 1, § 32 ods. 1, § 46, § 47 ods. 3, § 59 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb., postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v tretej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku, upravujúcej správnu žalobu v sociálnych veciach, za primeraného použitia ustanovení o všeobecnej správnej žalobe podľa prvej hlavy tretej časti SSP a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

3. Krajský súd poukázal na to, že zmyslom ust. § 66 Zákonníka práce bolo zabezpečiť zvýšenú zákonnú ochranu zamestnancov so zdravotným postihnutím pred zamestnávateľom tak, aby zamestnávatelia svojvoľne neukončovali s takýmito zamestnancami pracovný pomer. Z uvedených dôvodov povinnosťou úradu práce pri rozhodovaní o žiadosti zamestnávateľa na udelenie predchádzajúceho súhlasu ku skončeniu pracovného pomeru výpoveďou s uvedenou kategóriou zamestnancov je skúmať splnenie všetkých zákonných podmienok pre platné skončenie pracovného pomeru výpoveďou podľa § 63, pričom tento súhlas sa nevyžaduje, ak ide o výpoveď danú zamestnancovi, ktorý dosiahol vek určený na nárok na starobný dôchodok, alebo z dôvodov ustanovených v § 63 ods. 1 písm. a) a e), (z Rozsudku Krajského súdu v Žiline, č.k.: 21S/24/2012 zo dňa 29.05.2013). Uviedol, že v konaní orgánov verejnej správy ide o „kontrolu“ zamestnávateľov, pokiaľ ide o ich rozhodnutia o skončení pracovného pomeru u osôb osobitne zraniteľných, akými sú osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorá nebola medzi účastníkmi sporná.

4. Podľa názoru krajského súdu správne orgány rozhodovali na základe dostatočne zisteného skutkového stavu vecí a v správnom konaní boli dostatočne preukázané možnosti postupu správneho orgánu podľa § 13 ods. 1 písm. e) bod 3 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a ustanovenia § 66 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce. Krajský súd poukazom na to, že žalobca namietal najmä nedodržanie postupu zamestnávateľa pri rozhodovaní o organizačnej zmene prijatej dňa 04.06.2019, zrušením pracovného miesta vedúceho marketingu výroby, predstavenstvom zamestnávateľa ZDRUŽENA, výrobné družstvo Spišská Nová Ves, konštatoval, že predstavenstvo konalo a o zrušení miesta rozhodlo, ako to vyplýva zo zápisnice zo dňa 04.06.2019, za účasti dvoch členov predstavenstva ako aj žalobcu, zo zákonného dôvodu sledujúc organizačnú zmenu, v rámci ktorej je podľa žalobcu táto racionalizácia sledovaná organizačnou zmenou, v dôsledku dobrej ekonomickej a finančnej nemala dôvod. Krajský súd vychádzajúc z vykonaných dôkazov zistil, že žalobca vykonával funkciu predsedu družstva od roku 2003 do roku 2018, kedy už nebol do tejto funkcie zvolený. Bol však zvolený do predstavenstva, ako to vyplýva zo zápisnice zo dňa 18.05.2018, a ako člen sa má zúčastňovať rokovaní predstavenstva. Jeho činnosť bola dokumentovaná ako vedúci marketingu od 01.05.1999 a po zvolení do funkcie predsedu družstva v roku 2003 sa jeho pracovné zaradenie zmenilo v dôsledku uvedenej skutočnosti až do roku 2018, kedy dňa 18.5.2018 už do tejto funkcie nebol zvolený a vykonával činnosti pre družstvo na obchodnom princípe nie zamestnaneckom, ako to vyplývalo z podkladov. Podľa názoru krajského súdu žalobca jednoznačne nedôvodne vyčítal nedostatočne zistený skutkový stav. V skutočnosti mal žalobca potrebnú vedomosť o konaní, čo je potvrdené aj tým, že sa zúčastnil ako člen predstavenstva družstva konaného dňa 04.06.2019, a poznal aj svoje pracovné zaradenie. Preto k posudzovaniu platnosti dodatkov č. 1 a č. 2 k jeho pracovnej zmluve uzavretej na dobu neurčitú v roku 2003 a 2009 za situácie, že podľa stanov družstva po zvolení funkcie predsedu (čl. 16 ods. 6 písm. b/ Stanov družstva), vykonával činnosti uvedené v bode 23 Stanov družstva a nevykonával pracovné činnosti na základe pracovnej zmluvy v pracovnom zaradení vedúceho marketingu a odbytu, krajský súd konštatoval, že hoci obe strany ich rešpektovali, situácia sa zmenila po jeho nezvolení - žalobcu do funkcie predsedu. Posudzovanie neplatnosti oboch dodatkov k pôvodnej pracovnej zmluve prislúcha všeobecnému súdu. Faktom je, že pôvodné pracovné zaradenie žalobcu nezanklo, ale bolo zrušené až organizačnou zmenou, pre nevyužívanie t. j., pretože

úlohy s činnosťou spojené zrejme vykonáva nový predseda družstva, tak ako ich vykonával aj žalobca ako bývalý predseda družstva. Zodpovedanie otázky, či je v záujme žalobcu, a či hodlal byť znova zaradený ako vedúci marketingu už nebolo kľúčové pre zrušenie miesta a prevzatie činností novým predsedom družstva. Podľa názoru krajského súdu v tomto spočívala celá podstata záujmov žalobcu, ako aj smerovanie konania zamestnávateľa žalobcu smerujúce k organizačnej zmene s výsledkom nadbytočnosti zamestnanca v pracovnom zaradení vedúci marketingu výroby a obchodu.

5. Ďalej krajský súd poukázal na to, že námietky a argumenty žalobcu uvedené v žalobe korešpondujú s jeho odvolacími námietkami, s ktorými sa žalovaný v odôvodnení rozhodnutia podrobným spôsobom vysporiadal, vrátane odkazu na právnu úpravu. Konštatoval, že v prípade udelenia predbežného súhlasu zástupcov zamestnancov v tomto štádiu konania boli orgány verejnej správy oprávnené a povinné skúmať, len či boli dané zákonné podmienky udelenia súhlasu na skončenie pracovného pomeru výpoveďou podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce, a v tejto súvislosti prijatie rozhodnutia o organizačnej zmene zo dňa 04.06.2019, ktoré bolo prijaté väčšinou hlasov členov predstavenstva. Krajský súd sa stotožnil s ich závermi o tejto otázke, preto neskúmal finančnú situáciu zamestnávateľa, ale organizačnú zmenu cieľom, ktorej bolo zníženie mzdových nákladov, ako to zamestnávateľ prezentoval v dokladoch. Správny súd skúmajúc zákonnosť postupu správneho orgánu, ak zamestnávateľ uvádzal, ako dôvod zrušenia pracovného miesta žalobcu bolo jeho nevyužívanie, považoval za rozhodujúce, či žalovaný skúmal platnosť rozhodnutia o organizačnej zmene predstavenstva zamestnávateľa, a aj napriek námietkam žalobcu sa stotožnil so žalovaným, že k zmenám organizačnej štruktúry v takomto type subjektu ako je zamestnávateľ žalobcu je prijatím organizačnej zmeny aj zrušenie pracovného miesta, a to po prerokovaní s členmi predstavenstva. Správny orgán skúmal len skutočnosti zakladajúce dôvod pre skončenie pracovného pomeru, v podobe organizačnej zmeny a to s dôrazom na Zákonník práce a Stanovy družstva. Vzhľadom na vyššie uvedené, tak podľa názoru krajského súdu nemožno hovoriť o ich nezákonnom postupe.

6. Krajský súd po preskúmaní oboch napadnutých rozhodnutí a administratívnehopisu žalovaného a podrobnou analýzou dôvodov správnej žaloby dospel záveru, že rozhodnutím č. SN1/RSK/ZAM/2020/8129 zo dňa 10.01.2020 podľa § 13 ods. 1 písm. e) bod 3 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a ustanovenia § 66 zákona č. 311/2001 Z. z., Zákonníka práce v znení neskorších predpisov bol dôvodne udelený zamestnávateľovi predchádzajúci súhlas na skončenie pracovného pomeru so žalobcom, ako zamestnancom so zdravotným postihnutím výpoveďou podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce. Krajský súd konštatoval, že pri rozhodovaní o udelení predchádzajúceho súhlasu v zmysle § 66 Zákonníka práce bolo zistené, že zamestnávateľ hodlal rozviazať pracovný pomer podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce so žalobcom, ktorý je občanom so zdravotným postihnutím, preto správny orgán zisťoval všetky podstatné skutočnosti. Rozhodnutie zamestnávateľa o organizačnej zmene, ktorým zamestnávateľ riadne splnil hmotnoprávnu podmienku skončenia pracovného pomeru výpoveďou so žalobcom podľa ust. § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce bolo posúdené správne. Rozhodnutie o organizačných zmenách bolo riadne prijaté zamestnávateľom, a to na základe listín doložených úradu v rámci prvostupňového konania, o.i. aj rozhodnutie zamestnávateľa o organizačnej zmene zo dňa 04.06.2019. Zastával názor, že konanie žalovaného nevykazuje len formálne, ale aj materiálne znaky snahy vec posúdiť komplexne a spravodlivo. K žiadosti o udelenie predchádzajúceho súhlasu k rozviazaniu pracovného pomeru so žalobcom výpoveďou podľa ustanovenia § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce bolo predložené, označenie organizačných štruktúr zamestnávateľa pred organizačnou zmenou k žiadosti o udelenie predchádzajúceho súhlasu zo dňa 07.06.2019, a po organizačnej zmene (priložené k listu zamestnávateľa zo dňa 04.07.2019) a bolo preukázané, že zamestnávateľ nemá vhodné voľné pracovné miesto pre žalobcu s ohľadom na jeho zdravotný stav a dosiahnutý stupeň vzdelania a tak nemožnosť žalobcu ďalej zamestnávať, čím nedošlo k porušeniu ponukovej povinnosti podľa § 63 ods. 2 Zákonníka práce. Orgány verejnej správy pri rozhodovaní o žiadosti o udelenie predchádzajúceho súhlasu skúmali podmienky podľa § 63 ods. 1 a ods. 2 Zákonníka práce (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.12.2009, č.k.: 1 Sžo 119/2009), hoci žalobca splnenie ponukovej povinnosti podľa § 63 ods. 2 ZP nespochybňoval, ale namietal, že VD prijímaním opatrení zlepšilo hospodársku situáciu a za roky 2014 až 2018 dosahovalo zisk, v roku 2019 došlo k deleniu zisku medzi členov a pracovníkov družstva. Rozhodnutie úradu o udelení predchádzajúceho súhlasu, ako aj napadnuté rozhodnutie žalovaného bolo vydané v súlade s príslušnými ustanoveniami

správneho poriadku, ako aj s príslušnými ustanoveniami zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a s ustanovením § 63 ods. 1 písm. b) v spojení s ust. § 66 Zákonníka práce. U zamestnávateľa došlo k organizačným zmenám, t. j. že rozhodnutie o zrušení jedného pracovného miesta vo funkcii „vedúci marketingu výroby a odbytu“, ktoré vykonával žalobca dňa 04.06.2019 a žalobca ako člen predstavenstva zamestnávateľa bol riadne prítomný pri prijímaní rozhodnutia o organizačnej zmene a samotné rozhodnutie o organizačnej zmene bolo prijaté dvomi z troch hlasov členov predstavenstva. Nepriaznivý hospodársky vývoj družstva nebol podľa žalovaného jediným dôvodom organizačnej zmeny, dôvodom bola aj neopodstatnenosť pracovného miesta, ktoré nebolo dlhodobo využívané a žalobcovi neboli v rámci stanovenej náplne práce pridelené zodpovedajúce úlohy, t.j. neexistencia reálnej pracovnej náplne pracovného miesta. Rozhodnutie o organizačných zmenách tak sledovalo celkom legitímny cieľ spočívajúci v zefektívnení práce zmenou organizačnej štruktúry zamestnávateľa, úspore finančných prostriedkov, a s tým súvisiacim znížením počtu zamestnancov. Žalovaný sa zákonne vysporiadal s námietkami žalobcu ohľadne platnosti súhlasu odborového orgánu a to preto, že si zabezpečil doklady preukazujúce tvrdenia zamestnávateľa, hoci ich mohol predložiť po udelení súhlasu v tomto konaní. Správny súd poukázal na § 12 ods. 2 Zákonníka práce, podľa ktorého ak sa podľa tohto zákona vyžaduje prerokovanie so zástupcami zamestnancov, zamestnávateľ u ktorého nepôsobia zástupcovia zamestnancov, môže konať samostatne. Hoci výpoveď so žalobcom bola vopred prerokovaná so zástupcami zamestnancov, ktorý pôsobia u zamestnávateľa v zmysle § 11 a ods. 2 Zákonníka práce. Žalovaný uznal Komisiu starostlivosti o členov pri výrobnom družstve ZDRUŽENÁ za osobitnú formu zastúpenia zamestnancov u zamestnávateľa, ktorá sa so žiadosťou zamestnávateľa oboznámila, výpoveď určenú žalobcovi prerokovala dňa 05.06.2019, a súhlasila so skončením pracovného pomeru so žalobcom výpoveďou podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce.

7. Krajský súd samotný priebeh konania, počas ktorého bol žalobca vyzvaný na vyjadrenie sa k podkladom rozhodnutia výzvou zo dňa 20.11.2019, a bolo mu umožnené nahliadnuť do spisu dňa 10.12.2019 uznal za zákonný, preto námietku žalobcu o povinnosti vysporiadať sa so všetkými jeho námietkami žalovaným, považoval za nedôvodnú, dajúc do pozornosti nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k.: III. ÚS 2/2009.

8. Krajský súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a zabezpečené dôkazné prostriedky považoval v tomto prípade posudzovanie dôvodnosti použitia výpovedného dôvodu podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce za základ posúdenia obsahu pracovnej zmluvy, náplne práce, resp. konkrétnych činností, ktoré zamestnanec na základe pracovnej zmluvy pre zamestnávateľa vykonával. Poukázal na to, že zamestnávateľ vo svojich vyjadreniach uviedol, že zamestnanec je v súčasnosti zaradený oficiálne na pracovnej pozícii vedúceho marketingu výroby, ale reálne zamestnanec pôsobí ako člen predstavenstva a plní činnosti súvisiace s výkonom danej funkcie člena predstavenstva družstva. Neopodstatnenosť pracovného miesta t. j. neexistencia reálnej pracovnej náplne pracovného miesta vyplynula z dlhodobého nevyužívania, keď žalobcovi neboli v rámci stanovenej náplne práce pridelené zodpovedajúce úlohy. Žalobca je členom predstavenstva CPS, do ktorého bol zvolený ako zástupca družstiev. Podľa výpisu z Obchodného registra OS Košice I bol vo funkcii predsedu od 30.04.2003 do dňa 18.05.2018, kedy už nebol zvolený za predsedu. Výkon práce predsedu družstva bol dohodnutý dodatkami k pracovnej zmluve, ktoré neobsahujú ustanovenie, na základe ktorých by bolo možné konštatovať, že dodatky platia len počas výkonu práce predsedu a pracovné miesto - vedúci marketingu výroby a odbytu je obsahom pracovnej náplne, čo žalobca nespochybnil. Dňa 04.06.2019 predstavenstvo družstva, prijalo rozhodnutie o organizačnej zmene, ktorá nadobúda účinnosť 04.06.2019 a z predložených dokladov vyplýva, že k zrušeniu miesta došlo 04.06.2019 a 09.07.2019 sa žalobca vyjadril, že pracuje v pozícii vedúceho marketingu výroby a odbytu.

9. Krajský súd zvážil všetky vyššie uvedené skutočnosti a na ich základe v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami žalobu podľa § 190 SSP ako nedôvodnú zamietol. Zastával názor, že žalobné námietky žalobcu nie sú dôvodné, a rozhodnutia orgánov verejnej správy sú dostatočne odôvodnené a založené na obsahu administratívnych spisov správnych orgánov, z ktorých je zrejme vykonané dokazovanie a zistený skutkový stav ako aj skutkové závery, ktoré boli základom právneho posúdenia veci orgánmi verejnej správy. Záverom uviedol, že taktiež nenašiel ani dôvod postupovať nad rámec žalobných námietok v zmysle § 195 SSP.

II.

Kasačná sťažnosť žalobcu

10. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť. V dôvodoch kasačnej sťažnosti namietal, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP) a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (§440 ods. 1 písm. h) SSP) Navrhol, aby kasačný súd rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6Sa/30/2020 zo dňa 29.09.2021 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

11. Žalobca vyslovil názor, že správny súd nesprávne právne posúdil konanie a rozhodovanie žalovaného, ktoré podľa jeho názoru nie je v súlade s § 66 v spojitosti s § 74 a s § 62 ods. 2 Zákonníka práce a rovnako konanie a rozhodovanie žalovaného ako aj prvostupňového orgánu nie je v súlade s ust. § 3 ods. 5, § 32 ods. 1, § 34 ods. 1 a 5 správneho poriadku ako aj ďalšími v kasačnej sťažnosti uvádzanými zákonmi. Mal za to, že vôľou zákonodarcu vyplývajúcou z ust. § 66 Zákonníka práce bolo zabezpečiť zvýšenú zákonnú ochranu zamestnancom so zdravotným postihnutím pred zamestnávateľom tak, aby zamestnávatelia svojvoľne neukončovali s takýmito zamestnancami pracovný pomer. Tvrdil, že nejasné a neurčité právne normy nemožno aplikovať a vykladať na ťarchu adresáta právnej normy - účastníka správneho konania, ale vždy na ťarchu tvorcu právnej normy. Žalobca ďalej vyslovil názor, že v štádiu správneho konania o určenie predbežného súhlasu s výpoveďou je príslušný správny orgán povinný skúmať splnenie podmienok podľa § 62 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce a § 62 ods. 2 Zákonníka práce, ale v prípade ak pred podaním žiadosti o predbežný súhlas bola výpoveď prerokovaná so zástupcami zamestnancov, tak sa kontrola zákonnosti splnenia podmienok pre udelenie predbežného súhlasu má zamerať aj na samotný súhlas alebo prerokovanie výpovede. Zdôraznil, že restriktívny výklad § 66 Zákonníka práce správnym súdom stotožňujúcim sa so závermi žalovaného odporuje jeho podstate, nakoľko jeho účelom by mala byť ochrana slabšej strany v zamestnaneckom vzťahu a to zamestnanca so zdravotným znevýhodnením a nepovažoval za správny ani názor súdu, že nebolo potrebné preverovať zákonnosť tohto súhlasu. Namietal, že na rozhodnutie o organizačnej zmene je nutné sa pozeráť komplexne a preveriť jednotlivé dôvody v ňom uvedené, čo správny orgán nevykonával, a správny súd to považoval za zákonné, hoci to podľa jeho názoru odporuje ust. § 34 ods. 1 a 5 správneho poriadku.

12. Nesúhlasil s argumentáciou správneho súdu, že správny orgán zisťoval všetky podstatné skutočnosti v zmysle Zákonníka práce, Obchodného zákonníka, nakoľko vôbec nepreskúmal skutočnú vôľu zamestnávateľa, ktorá sa javí ako minimálne rozporná ohľadne námietok žalobcu súvisiacich s negatívnou finančnou a hospodárskou situáciou a tým prameniacej nutnosti vykonať zmeny ohľadne efektívnosti jeho činnosti. V tej súvislosti uviedol, že zmyslom ust. § 66 Zákonníka práce nie je len formálne zabezpečenie podkladov, ale aj skutočný prieskum správneho orgánu a zisťovanie zákonnosti prijatia organizačnej zmeny v súlade s vyššie uvedenými právnymi normami. Na podporu svojich tvrdení poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sžso/44/2013 z 29. júla 2013. Žalobca mal za to, že krajský súd nepostupoval tak, aby preskúmal skutočnú vôľu zamestnávateľa, či pre ďalšie vykonávanie jeho predmetu činnosti (podnikania) bude druh práce zamestnanca, ktorý je označený ako nadbytočný, nevyhnutne potrebná, čím sa odklonil od doteraz zaužívanej praxe vytvorenej rozsudkom NS SR sp. zn. 1 Sžso/44/2013.

13. Žalobca trval na tom, že hospodárska a finančná situácia družstva nebola negatívna a svoju funkciu vedúceho odbytu a marketingu vykonával viac ako rok od zániku jeho funkcie predsedu predstavenstva. Nesúhlasil s posúdením zo strany krajského súdu, že je postačujúci prieskum zameraný len na predloženie rozhodnutia o organizačnej zmene t.j. hmotnoprávnej podmienky, ale zastával názor, že správny orgán sa mal zamerať aj na dôvody vedúce k tejto organizačnej zmene a ich objektívne preskúmanie a to nielen z pohľadu prehlásenia zamestnávateľa o organizačnej zmene, ale aj zhodnotením s ostatnými úkonmi zamestnávateľa a jeho možnosťami. Taktiež považoval právny názor krajského súdu o tom, že konanie žalovaného nevykazuje len formálne, ale aj materiálne znaky snahy vec posúdiť komplexne a spravodlivo, ako aj že rozhodnutie o udelení súhlasu je v súlade so zákonom, za nesprávny. Uviedol, zamestnávateľ síce predložil zmeny organizačných štruktúr pred a po zmene, avšak tieto nie sú preskúmateľné, keďže neobsahujú podstatný údaj a to údaj o mieste, ale najmä o dátume vykonania tohto úkonu, najmä dátum vykonania zmeny organizačných štruktúr, ktoré

považuje žalobca za podstatný údaj vzhľadom na časovú následnosť jednotlivých krokov pri ukončení pracovného pomeru z dôvodu organizačných zmien.

14. Ďalej žalobca poukázal na to, že mal vedomosť o konaní schôdze predstavenstva, ale to neznamena že táto schôdza a jej hmotné zachytenie bolo vykonané v súlade s Obchodným zákonníkom a Stanovami. Zápisnicu z členskej schôdze z predstavenstva zo dňa 04.06.2019 nepovažoval za súladnú z ust. § 250 ods. 1 Obchodného zákonníka ako aj čl. 30 Stanovami družstva. Prijatie rozhodnutia o organizačnej zmene síce žalobca považoval za formálny základ pre udelenie súhlasu s výpoveďou, ale súčasne mal za to, že treba skúmať aj to, či predložené listiny zodpovedajú Obchodnému zákonníku, Občianskemu zákonníku a stanovám a praxi družstva a či sú skutočne platné a účinné v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov. Žalobca nepodpísal zápisnicu zo schôdze predstavenstva zo dňa 04.06.2019, nakoľko nebol prítomný pri jej vyhotovení ani nasledovnom schvaľovaní zvyšími dvoma členmi a nebolo mu umožnené uviesť svoje námietky.

15. Žalobca namietal aj záver krajského súdu ohľadne použitia ust. § 12 ods. 2 Zákonníka práce vo vzťahu k zástupcovi zamestnancov, nakoľko Komisiu starostlivosti o členov pokladá za orgán zastupovania zamestnancov vytvorený podľa ust. § 11a ods. 2 Zákonníka práce platného a účinného v čase prijatia súhlasu odborového orgánu, to znamená, že v žiadnom prípade nemohol zamestnávateľ konať samostatne a musel v danom prípade požiadať o prerokovanie komisiu o to viac, ak žalobca bol zamestnancom a zároveň členom družstva. Žalovaný sa podľa názoru žalobcu nevysporiadal s jeho námietkami ohľadne nezákonnosti zloženia predmetnej komisie, keď žalobca spochybnil zákonnosť členstva jej jediného člena p. X., čo považoval za podstatný fakt nezákonnosti súhlasu komisie ohľadne udelenia súhlasu. Žalobca vytýkal krajskému súdu, že sa v plnej miere stotožnil s názorom žalovaného, že správny orgán pri skúmaní súladu súhlasu zástupcu zamestnancov postupoval zákonne a teda nemusel skúmať námietky ohľadne zloženia predmetnej komisie. Zisťovanie a posudzovanie splnenia podmienky súhlasu zo strany žalovaného ako aj správneho súdu žalobca považoval za nesprávne a zmätočné, v rozpore s ust. § 46 správneho poriadku.

III.

Vyjadrenie žalovaného a ďalšieho účastníka ku kasačnej sťažnosti

16. A) Vyjadrenie žalovaného

17. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadril písomne podaním zo dňa 01.03.2022. Zotrval na svojich vyjadreniach. S rozsudkom krajského súdu sa v celom rozsahu stotožnil Navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

18. B) Vyjadrenie ďalšieho účastníka konania

19. Ďalší účastník konania sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadril písomným podaním zo dňa 21.03.2021. Úvodom svojho vyjadrenia poukázal na skutočnosť, že vzhľadom na to, že žalobcovi bola zo strany ďalšieho účastníka ako zamestnávateľa daná výpoveď z pracovného pomeru podľa ust. § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce prieskum zákonnosti rozhodnutia v danej veci považuje za čisto akademický a to aj vzhľadom na skutočnosť, že žalobca podal na Okresnom súde Spišská Nová Ves, ktorý ju postúpil Okresnému súdu Košice II, žalobu o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou a toho času je vedená pod sp. zn. 25Cpr/1/2022. Zastával názor, že výpoveď bola daná platne. Navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť odmietol.

20. Odhliadnuc od vyššie uvedeného ďalší účastník konania považoval kasačnú sťažnosť za nedôvodnú aj po vecnej stránke. Poukazom na to, že v podstatnej časti kasačnej sťažnosti žalobca polemizuje so skutkovými zisteniami, ktoré však ani v prípade, ak by boli nesprávne, netvorila spôsobilý predmet kasačnej sťažnosti, uviedol, že je irelevantné spochybňovanie času vyhotovenia zápisnice predstavenstva o prijatí rozhodnutia o organizačnej zmene zo 04.06.2019.

21. Vo vzťahu k námietke o (ne)prerokovaní výpovede so zástupcami zamestnancov, ďalší účastník poukázal na to, že zástupcovia zamestnancov podľa ust. § 11a Zákonníka práce u zamestnávateľa nepôsobia z dôvodu, že podmienkou členstva v družstve nie je aj pracovnoprávny vzťah člena k družstvu (čl. 4 ods. 3 Stanov družstva). Uviedol, že na tom základe sa u zamestnávateľa uplatňuje § 12 ods. 2 Zákonníka práce a nebolo dôvodné skúmať prerokovanie výpovede so zástupcami zamestnancov, ktorí u zamestnávateľa nepôsobili a nepôsobia. Tvrdil, že pokiaľ p. X. bol a je platným členom Komisie starostlivosti o členov, ešte v správnom konaní zamestnávateľ preukázal, že výpoveď bola z opatrnosti vopred prerokovaná s touto komisiou, o čom sa v administratívnom spise nachádzajú relevantné podklady. Neobstojí podľa názoru ďalšieho účastníka námietka, že výpoveď nebola vopred prerokovaná a žalobca to ani netvrdí; spochybňuje len obsadenie tejto komisie, jeho námietka tak nemá spôsobilosť ovplyvniť právne posúdenie veci. Ďalší účastník tiež zastával názor, že otázka prerokovania výpovede so zástupcami zamestnancov je okolnosťou, ktorá nemá celkom žiadny právny význam pre spor o zákonnosť rozhodnutí o udelenie predchádzajúceho súhlasu, keďže sa jedná o samostatný inštitút, ktorý nezávisí od predchádzajúceho prerokovania výpovede so zástupcami zamestnancov. Zdôraznil, že prípadne skúmanie platnosti výpovede vrátane splnenia všetkých hmotnoprávnych predpokladov jej platnosti je úlohou civilných súdov, nie žalovaného.

22. Vo vzťahu k organizačným zmenám ďalší účastník zdôraznil, že rozhodnutie o organizačnej zmene zo 04.06.2019 bolo prijaté za účelom zvýšenia efektivity práce vyplývajúcej z optimalizácie pracovných miest a zníženia stavu zamestnancov v záujme prispôbenia stavu pracovných miest potrebám zamestnávateľa. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že zamestnávateľ nemal žiadnu potrebu naďalej zamestnávať vedúceho marketingu výroby a odbytu ani inú novovytvorenú pozíciu, ktorá by bola pre žalobcu vhodná. Navyše správne orgány zistili, že dôvodom organizačnej zmeny a následnej výpovede zamestnancovi boli skutočne organizačné zmeny, ktoré neboli podnietené zdravotným postihnutím žalobcu.

23. K námietke ohľadne zápisnice z predstavenstva ďalší účastník uviedol, že žalobca svoje tvrdenie nijako nekonkretizuje. Rozhodnutie o organizačnej zmene bolo prijaté na schôdzi predstavenstva v súlade s ust. § 238 ods. 3 Obchodného zákonníka. Predstavenstvo bolo riadne zvolané, z prezenčnej listiny, ktorá je súčasťou administratívneho spisu vyplýva prítomnosť všetkých členov predstavenstva na schôdzi a rozhodnutie o organizačnej zmene bolo prijaté väčšinou hlasov prítomných členov. Žalobca nikdy nežiadal o zaprotokolovanie akýkoľvek námietok do zápisnice, jeho tvrdenie považoval za účelové.

24. Na základe uvedených dôvodov považujúc kasačnú sťažnosť za nedôvodnú, ďalší účastník navrhol ju odmietnuť, eventuálne zamietnuť a priznať mu právo na náhradu trov kasačného konania.

IV.

Konanie pred kasačným súdom

25. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky bol formálne zriadený ústavným zákonom č. 422/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov dňa 1. januára 2021 a na základe zák. č. 423/2020 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s reformou súdnictva.

26. Podľa ust. § 101e ods. 1,2 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z. z., najvyšší správny súd začne činnosť 1. augusta 2021. Výkon súdnictva prechádza od 1. augusta 2021 z najvyššieho súdu na najvyšší správny súd vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. augusta 2021 daná právomoc najvyššieho správneho súdu.

27. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ v spojení s § 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, kasačnú sťažnosť prejednal v rozsahu kasačných námietok bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky www.nssud.sk (§ 452 ods. 1 v spojení s ust. § 137 ods. 4 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

28. Predmetom prieskumného konania na kasačnom súde bol rozsudok Krajského súdu v Košiciach, č. k. 6Sa/30/2020-134 zo dňa 29. septembra 2021, ktorým krajský súd zamietol žalobu žalobcu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSZOSK/ZAM/2020/287 zo dňa 03. apríla 2020.

29. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu kasačný súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisového materiálu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis žalovaného správneho orgánu.

30. Predmetom preskúmacieho súdneho konania v danej veci bolo rozhodnutie žalovaného č. UPS/US1/SSZOSK/ZAM/2020/287 zo dňa 03. apríla 2020, ktorým žalovaný podľa ust. § 59 ods. 2 správneho poriadku odvolanie žalobcu zamietol a napadnuté rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, č. SN1/RSK/ZAM/2020/8129 zo dňa 10.01.2020 potvrdil.

31. Kasačný súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverené právomoci a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv a jeho cieľom ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom následne aj ochrana zákonnosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe, či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonnosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších črt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi. Správny súd v správnom súdnictve poskytuje ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 2 ods. 1 SSP). Konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania (§ 5 ods. 2 SSP). Na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy (§ 135 ods. 1 SSP). Správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy (§ 177 ods. 1 SSP).

32. Kasačný súd dáva tiež do pozornosti, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa tretej hlavy tretej časti Správneho súdneho poriadku (§§ 199 a nasl. SSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. V súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v sociálnych veciach správny súd nie je viazaný rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ak žalobca je fyzickou osobou, ktorou namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. Správny súd v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy teda preskúmava, či orgán štátnej správy konal a rozhodol v súlade so zákonom, či v správnom konaní postupoval v súčinnosti s účastníkom konania, či sa vysporiadal s jeho námietkami a či na základe skutkových zistení a na základe logického a rozumného uváženia ustálil správne svoj právny záver.

33. Kasačný súd zistil, že krajský súd v danej veci v procese súdneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu náležite postupoval v súlade s procesnými

pravidlami zákonodarcom nastolenými v prvej a tretej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku, keď súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, napadnutého žalobou, vykonal náležite v zmysle platnej právnej úpravy Zákonníka práce (zákon č. 311/2001 Z.z.) v spojení s právnou úpravou správneho poriadku a svoju právnu úvahu, na základe ktorej ustálil svoj právny záver, aj riadne odôvodnil.

34. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti žalobcu vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu, s námietkami žalobcu uvedenými v kasačnej sťažnosti a dospel k zhodnému záveru ako správny súd o nedôvodnosti žaloby. Kasačný súd v zásade nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku. Na zdôraznenie správnosti záverov správneho súdu kasačný súd uvádza nasledovné.

V.

Právne posúdenie kasačným súdom

35. Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

36. Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 ústavy je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Základnou premisou materiálneho právneho štátu sa prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivec musí konať tak, ako určuje právny poriadok. Z citovanej právnej úpravy ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Mocenské orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

37. V danej súvislosti kasačný súd dáva tiež do pozornosti rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 341/07, v ktorom ústavný súd uvádza: „Ústavný súd SR už v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštatoval, že nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne treba vychádzať najprv z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, že sa v takýchto prípadoch musí zároveň vyvarovať svojvoľe (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na

racionalnej argumentácii. V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu (umožňujúceho napr. viac verzií interpretácie) alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona“.

38. Podľa ust. § 66 Zákonníka práce, zamestnancovi so zdravotným postihnutím môže dať zamestnávateľ výpoveď len s predchádzajúcim súhlasom príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, inak je výpoveď neplatná. Tento súhlas sa nevyžaduje, ak ide o výpoveď dávanú zamestnancovi, ktorý dosiahol vek určený na nárok na starobný dôchodok, alebo z dôvodov ustanovených v § 63 ods. 1 písm. a) a e).

39. Podľa ust. § 63 ods. 1 písm. b) citovaného zákona, zamestnávateľ môže dať zamestnancovi výpoveď iba z dôvodov, ak sa zamestnanec stane nadbytočný vzhľadom na písomné rozhodnutie zamestnávateľa alebo príslušného orgánu o zmene jeho úloh, technického vybavenia alebo o znížení stavu zamestnancov s cieľom zabezpečiť efektívnosť práce alebo o iných organizačných zmenách.

40. Účelom zákonodarcu, v citovanej právnej úprave sledovaným, je poskytovať ochranu zamestnancom so zdravotným postihnutím pri skončení pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa na základe zákonom stanovených výpovedných dôvodov. Ochrana týchto zamestnancov spočíva v tom, že na skončenie pracovného pomeru s týmito zamestnancami výpoveďou zamestnávateľ potrebuje predchádzajúci súhlas príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, inak je výpoveď neplatná. Zákon teda ukladá zamestnávateľovi voči týmto osobitne chráneným zamestnancom určité povinnosti. Príslušný na udelenie predchádzajúceho súhlasu s výpoveďou je v prvom stupni úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorému zákonodarca zveril určité úlohy súvisiace s integráciou osôb so zdravotným postihnutím a ich uplatnením na trhu práce. Zamestnávateľ, ktorý v zmysle organizačnej zmeny chce skončiť pracovný pomer so zamestnancom, ktorý je fyzickou osobou so zdravotným postihnutím, je povinný požiadať o udelenie predchádzajúceho súhlasu príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny podľa § 66 Zákonníka práce v platnom znení. Na správne konanie o udelenie predchádzajúceho súhlasu na skončenie pracovného pomeru výpoveďou podľa ust. § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce sa vzťahuje správny poriadok. (§ 70 ods. 1 zákon č. 5/2004 Z. z.) Predmetom súdneho prieskumu je potom rozhodnutie a postup správneho orgánu v konaní začatom na základe žiadosti zamestnávateľa o udelenie predchádzajúceho súhlasu podľa § 66 Zákonníka práce na skončenie pracovného pomeru so žalobcom podľa § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce ako fyzickou osobou so zdravotným postihnutím. Je potrebné zdôrazniť, že ochrana poskytovaná zo strany úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ako príslušného správneho orgánu, je ochrana, ktorá predchádza (ex ante) samotnému skončeniu pracovného pomeru zamestnávateľom z niektorého zo zákonných dôvodov. (§ 63 Zákonníka práce) Udelenie súhlasu so strany príslušného správneho orgánu je tak hmotnoprávnou podmienkou platnosti výpovede.

41. Krajský súd po preskúmaní rozhodnutia žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím v rozsahu žalobných námietok dospel k záveru o ich zákonnosti. Pokiaľ žalobca vytýkal krajskému súdu nesprávne právne posúdenie vecí a odklon od ustálenej judikatúry najvyššieho súdu, kasačný súd po prieskume zákonnosti rozhodnutia správneho súdu, sa s jeho kasačnými námietkami nemohol stotožniť. K uvedenému kasačný súd konštatuje. Skutkové zistenia daného prípadu preukázali, že zamestnávateľ požiadal dňa 07.06.2019 úrad o udelenie predchádzajúceho súhlasu na skončenie pracovného pomeru výpoveďou podľa ust. § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce so zamestnancom - žalobcom z organizačných dôvodov. Dôvodom, tak ako to deklaroval zamestnávateľ, boli racionalizačné opatrenia. Správny orgán potom ako skúmal splnenie podmienok pre udelenie predchádzajúceho súhlasu dospel k záveru, že zamestnávateľ dostatočne preukázal nadbytočnosť zamestnanca. Za základ pre platnosť výpovede považoval prijatie rozhodnutia o organizačnej zmene dňa 04.06.2019 väčšinou hlasov predstavenstva a doloženie organizačnej štruktúry pred a po organizačnej zmene, čím dostatočne preukázal zrušenie pracovného miesta. Finančnú situáciu

zamestnávateľa neskúmal. Taktiež uviedol, že vyjadrenie predsedu SOČ pri výrobnom družstve ZDRUŽENA nemá priamy vplyv na rozhodnutie o udelení resp. neudelení predchádzajúceho súhlasu.

42. Kasačný súd mal preukázané, že správne orgány v oboch stupňoch a následne správny súd v procese súdneho prieku postupovali v súlade so zákonom, keď skúmali splnenie všetkých zákonných podmienok pre platné skončenie pracovného pomeru výpoveďou podľa ust. § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce. Výpovedným dôvodom zo strany zamestnávateľa je podľa ust. § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce nadbytočnosť zamestnanca. Podľa ustálenej judikatúry všeobecných civilných súdov sa jedná o nadbytočnosť zamestnanca vtedy, ak zamestnávateľ nemá možnosť zamestnanca ďalej zamestnávať prácami dohodnutými v pracovnej zmluve. Uvedený stav môže byť daný vnútornými organizačnými zmenami alebo znížením celkového počtu zamestnancov. Rozhodnutie o organizačnej zmene príslušného zamestnávateľa je faktickým, nie právnym úkonom, ktorý je hmotnoprávnym predpokladom pre samotný právny úkon - skončenie pracovného pomeru (bližšie pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/33/2008 z 29.01.2009). Skutkové okolnosti prejednávaneho prípadu preukázali, že ďalší účastník - zamestnávateľ prijal dňa 04.06.2019 rozhodnutie o organizačnej zmene, ktorej predmetom bolo zrušenie pracovnej pozície vedúceho marketingu výroby a odbytu pre nadbytočnosť. Táto organizačná zmena bola prijatá za účelom zvýšenia efektivity práce vyplývajúcej z optimalizácie pracovných miest a zníženia stavu zamestnancov v záujme prispôbenia stavu pracovných miest potrebám zamestnávateľa. Zamestnávateľ už v samotnej žiadosti o udelenie súhlasu uviedol, že pracovná pozícia vedúceho výroby a marketingu nemá v družstve reálne opodstatnenie a využitie od roku 2003. V čase podania žiadosti bola jedinou výrobnou činnosťou iba kartonáž, ktorú v pracovnoprávnom vzťahu k družstvu vykonávajú(li) iba dvaja zamestnanci. Správny orgán v rámci správneho konania nezistil, že by uvedená pozícia bola pre zamestnávateľa vzhľadom na ďalšie skutkové okolnosti nevyhnutne potrebná.

43. Ako nedôvodnú kasačný súd vyhodnotil námietku žalobcu, ktorou namietal, že správny orgán neskúmal skutočnú vôľu zamestnávateľa, majúc za to, že táto je rozporná, najmä s ohľadom na ním deklarovанú negatívnu finančnú a hospodársku situáciu, trvajúc na tom, že finančná situácia družstva nebola negatívna a svoju funkciu vedúceho vykonával viac ako rok od zániku jeho funkcie predsedu predstavenstva. K uvedenému kasačný súd uvádza. Skutkové zistenia potvrdili, že správny orgán skúmal naplnenie zákonných podmienok/predpokladov pre platné skončenie pracovného pomeru, a správne ustálil, že v danom prípade bola príčinná súvislosť medzi organizačnou zmenou a nadbytočnosťou žalobcu. Finančná situácia zamestnávateľa tak nebola rozhodujúcou skutočnosťou pre posúdenie zákonných predpokladov pre platné skončenie pracovného pomeru, ale iba jeden z dôvodov, ktoré viedli zamestnávateľa k prijatiu rozhodnutia o organizačnej zmene, čo je výhradne v jeho kompetencii. V tej súvislosti nemožno ani konštatovať odklon od rozhodovacej praxe kasačného súdu najmä rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sžso/44/2013 podľa ktorého vyplýva, že „Vôľou zákonodarcu v citovanej právnej norme ustanovenej v § 66 Zákonníka práce bolo zabezpečiť zvýšenú zákonnú ochranu zamestnancom so zdravotným postihnutím pred zamestnávateľom tak, aby zamestnávateľia svojvoľne neukončovali s takýmito zamestnancami pracovný pomer. Z uvedených dôvodov povinnosťou úradu práce pri rozhodovaní o žiadosti zamestnávateľa na udelenie predchádzajúceho súhlasu ku skončeniu pracovného pomeru výpoveďou s uvedenou kategóriou zamestnancov je skúmať splnenie všetkých zákonných podmienok pre platné skončenie pracovného pomeru výpoveďou podľa § 63, pričom tento súhlas sa nevyžaduje, ak ide o výpoveď dávanú zamestnancovi, ktorý dosiahol vek určený na nárok na starobný dôchodok, alebo z dôvodov ustanovených v § 63 I. 1 písm. a/a e/.“

44. Kasačný súd nesúhlasil ani s tvrdením žalobcu, že je potrebné skúmať, či predložené listiny sú v súlade s Občianskym zákonníkom, Obchodným zákonníkom a Stanovami družstva. Správny orgán v konaní o udelení predchádzajúceho súhlasu so skončením pracovného pomeru je oprávnený skúmať splnenie zákonných podmienok/predpokladov pre platné skončenie pracovného pomeru v zmysle ust. § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce, t.j. či bolo prijaté rozhodnutie o organizačnej zmene, či bola daná nadbytočnosť zamestnanca a či existuje príčinná súvislosť medzi organizačnou zmenou a nadbytočnosťou zamestnanca a aj to iba z pohľadu, či uvedené skutočne smeruje k splneniu

zamestnávateľom deklarovaného cieľu. Nie je v kompetencii správneho orgánu skúmať platnosť právnych úkonov, túto kompetenciu zveril zákonodarca všeobecným súdom.

45. Taktiež kasačný súd nesúhlasil s námietkou žalobcu, ktorou namietal zákonnosť prerokovania so zástupcami zamestnancov, keď namietal členstvo v komisii starostlivosti o členov družstva jej jediného člena p. X., pričom nespochybňoval skutočnosť, že k prerokovaniu došlo. Zamestnávateľ v zmysle právnej úpravy ustanovenej v § 76 Zákonníka práce je povinný výpoveď prerokovať so zástupcami zamestnancov, inak je výpoveď neplatná, ktorá podmienka je hmotnoprávnu podmienku platnosti skončenia pracovného pomeru. Skutkové zistenia v danej veci preukázali, že zamestnávateľ - ďalší účastník konania, požiadal o stanovisko Komisiu starostlivosti o členov pri výrobnom družstve dňa 04.06.2019 o prerokovanie skončenia pracovného pomeru so zamestnancom výpoveďou podľa ust. § 63 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce. Z čl. 25 Stanov družstva vyplýva, že Komisia starostlivosti o členov ochraňuje práva a záujmy členov a pracovníkov družstva a v tom plní úlohy odborového orgánu a táto komisia má jedného člena. Členov komisie volí a odvoláva členská schôdza (čl. 16 bod 6 písm. b) Stanov). Stanovy družstva v čl. 4 ods. 3 a čl. 5 upravujú možnosť členstva v družstve aj osobám mimo pracovnoprávneho vzťahu k družstvu alebo v organizáciách. Komisia sa žiadosťou o prerokovanie zaoberala a dňa 05.06.2019 vydala kladné stanovisko. Kasačný súd nesúhlasil ani s argumentáciou žalobcu, že uvedenou námietkou sa náležite nezaoberal tak žalovaný ako aj správny súd. Z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného vyplýva, že ten sa s námietkou ohľadne p. X. zaoberal, pričom konštatoval, že Stanovy družstva (čl. 4 ods. 3 a čl. 5) umožňujú členstvo v družstve aj osobám mimo pracovnoprávneho vzťahu k družstvu alebo v organizáciách. Krajský súd sa taktiež zaoberal otázkou platnosti súhlasu a v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že komisia žiadosť prerokovala a súhlasila so skončením pracovného pomeru. (bod 58 rozsudku správneho súdu)

46. Vychádzajúc z právnych záverov uvedených vyššie najvyšší správny súd dôvody, žalobcom vznesené v kasačnej sťažnosti, ktorými namietal nezákonnosť rozhodnutia krajského súdu z dôvodov podľa § 440 ods.1, písm. g/, h/ SSP, vyhodnotil ako nedôvodné, ktoré nemohli spochybniť vecnú a právnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Z uvedených dôvodov najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť žalobcu podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

47. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP) a žalovanému ich nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 SSP). Pribratému účastníkovi nárok na náhradu trov tohto konania nepriznal z dôvodu, že mu nevznikli trovy kasačného konania na základe povinnosti uloženej mu kasačným súdom. (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 169 SSP)

48. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

